

Tarix yaradan böyük azərbaycanlı

Cəmiyyətin inkişafının müxtəlif mərhələlərində elə fenomenal şəxsiyyətlər yetişir ki, onlar öz xalqının və ya bir neçə xalqın taleyini dəyişdirə bilirlər. Bəşəriyyətin inkişafı dövründə əqli, enerjisi ilə seçilən kifayət qədər səxslər olmuşdur. Hər bir xalqın tarixdəki yeri və rolu müərkkəb siyasi şəraitdə məsuliyyəti üzərinə götürərək onun taleyində misilsiz rol oynamış, mütərəqqi ideyaları, qeyri-adi idarəcilik keyfiyyətləri ilə müdrikəsinə və uzaqgörənliliklə sabit dövlətçilik ənənələri yaratmış dahi şəxsiyyəti ölçülür. Tanrıının bəxş etdiyi belə şəxsiyyətlər xalqlarının əsrlər boyu cılalanmış dövlətçilik təfəkkürü, siyasi dünyagörüşü, milli dəyərləri əsasında optimal dövlət modeli və siyasi varislik ənənələri yaradırlar.

XX əsr tariximizin parlaq siması, böyük şəxsiyyət ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi portreti də Azerbaycan xalqının dövlətçilik təfəkkürünün, tarixin sınağından şərəfle çıxmış idarəcilik məktəbinin, müasir içtimai-siyasi, fəlsəfi fikrin ən davamlı keyfiyyətlərinin canlı təcəssümüdür. Heydər Əliyev şəxsiyyətini öyrəndikcə müstəqil Azerbaycan dövlətinin tarixi keçmişini, bu gününü, ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət quruculuğu prosesini öyrənirik. Ulu önder Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi Azerbaycan istisnasız olaraq daim irəliləyən, iqtisadi, sosial, humanitar və mədəni sahələrdə intibahə can atan, hər addımda insan və şəxsiyyət amilini uca tutan ölkə kimi görünür. Ümummilli liderin müdrik və uzaqgörən idarəciliyi sayesində müstəqil Azerbaycan xarici siyasetində etibarlı tərəfdəşləq və sabitlik mərkəzi kimi çıxış edən, iqtisadi və sosial rifah yolunda qətiyyətli addımlarla irəliləyən, dövlət-vətəndaş birliyinin təşəkkül tapıldığı bir ölkəyə çevrilib.

Ötən yüzillikdə cəreyan edən hadisələrin təhlili göstərir ki, respublikanın müstəqilliyyə gedən yolu 1969-cu ildən başlayaraq, ulu önder Heydər Əliyevin ikinci dəfə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrə həyata keçirilən məqsədyönlü siyasetlə tamamlandı. Zaman və içtimai-iqtisadi formasiya baxımından kifayət qədər fərqli olan hər iki tarixi dövrün əsas bənzər cəhətləri isə ulu öndərin Azərbaycana böyük nailiyyətlər qazandıran fədakar xidməti, eləcə də ölkənin inkişafında yeni impuls və terəqqi məyillerinin geniş vüsət alması olub. Beleliklə, dahi liderin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi və tarixi şərait baxımından tamam fərqli olan dövrlər sadəcə, eyni missiyanın biri-birini tamamlayan iki mərhələsi kimi qiymətləndirilə bilər. Dünya siyaset arenasında xüsusi yer alan Heydər Əliyevin məhərətli siyasi bacarığı və diplomatik fəaliyyəti nəticəsində Azerbaycan böyük zirvələr fəth etmişdir. Beynəlxalq müstəvidə dünya liderləri də Heydər Əliyevi zəmanəni qabaqlayan dünyamıqyaslı dövlət xadimi kimi qəbul edirlər.

İdarəcilik fəlsəfəsi fərqli və özünəməxsus cəhətlərə zəngin olan ümummilli liderin Sovet Azerbaycanına rəhbərlik mərhələsi ölkəni sürətli inkişaf yoluńa çıxarmaqla yanaşı, milli müstəqilliyyə etibarlı

zəmin formalaşdırın amillərlə də zəngin olmuşdur. Milli özüneqayış və özünüdərkin məhz bu dövrde başlanğıcını qoyan, azərbaycanlıq məfkurəsinin keçən əsrədə yazılın ən parlaq səhifələrinin müəllifi olan Heydər Əliyevin Azərbaycana gətirdiyi ideyalar ölkə həyatını tamamilə müasirləşdirib. Fəaliyyəti ilə zaman və məkanın fövqündə dayanan tarixin yetişdirdiyi ən böyük şəxsiyyətlərdən biri kimi ulu öndər Azərbaycanın inkişafında qazandığı uğur və nailiyyətlərin davamlı olmasını təmin etmək üçün böyük fədakarlıq göstərmişdir. Bunun ən bariz nümunelərindən biri də ümummilli liderin özündən sonra ölkəmizə layiqince rəhbərlik edərək qazanılan uğurların davamlılığı təmin edəcək, xalqın alternativsiz liderinə çevriləcək varis yetişdirməsidir. Bu gün Heydər Əliyevin ideyaları Azerbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin gərgin əməyi və fəaliyyəti nəticəsində yaşayır və uğurla inkişaf edir. Əminliklə demək olar ki, dövlət başçısının apardığı həm xarici, həm də daxili siyaset Heydər Əliyev kursunun davamıdır. Bu siyasetin təməlində isə Azərbaycan dövlətinin güclənməsi, onun müstəqilliyyinin qorunması, iqtisadiyyatının inkişafı və əhalisinin maddi rifah halının yaxşılaşması dayanır.

Ümummilli liderimizin 1969-1982-ci illərdəki əvəzsiz xidmətlərinə nézər salanda bir daha aydın olur ki, Heydər Əliyev hələ o dövrə respublikaya rəhbərlik edərkən ölkəmizdə qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsinə, strateji əhəmiyyətli sənaye və istehsal müəssisələrinin inşasına nail olmaqla Azərbaycanın iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə keçmiş ittifaq məqyasında ilk yerlərdən birini tutmasını təmin etmiş, müstəqilliyyimizə zəmin yaradan uzaqgören və müdrik addımlar atmışdır. 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə Azərbaycanda ali hakimiyyətə xilaskar qayıdışından sonra isə ölkəmizdə qanunun alılıyi təmin olunmuş, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunması mühüm prinsip elan edilmiş, bu ali məqsədlərin gerçəkləşdirilməsinə yönəlmış çoxşaxəli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Azerbaycanda hüquqi dövlət quruculuğu ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır, müasir hüquq sisteminin qurulması və inkişaf etdirilməsi

onun dövlətçilik konsepsiyasında xüsusi yer tuturdu. Azərbaycanın hüquq sisteminin müxtəlif aspektlerinin, o cümlədən konstitusiya hüququnun inkişafı, insan hüquqlarının müdafiəsi, konstitusiya nəzarəti, demokratik ədalet mühakiməsi prinsiplərinə əsaslanan yeni üçpilləli məhkəmə sisteminin formalaması, milli qanunvericiliyin təkmilləşməsi, Avropa standartlarına cavab verən yeni qanunların qəbul edilməsi prosesi ümummilli liderin genişmiqyaslı hüquqi islahatlarının tərkib hissəsi idi. Dahi şəxsiyyətin apardığı köklü islahatların nəticəsidir ki, müasir Azerbaycan hüquq sisteminin inkişafı davamlı prosesə çevrilib. Həyata keçirilən səmərəli hüquqi islahatlar Azerbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Onun tərəfindən imzalanan Fərمان və sərəncamlar qısa dövr ərzində ölkəmizin dinamik yüksəlişini təmin etmiş və həyata keçirilən islahatlara yeni təkan vermişdir.

Dahi liderin bize ərməğan qoyub getdiyi zəngin irs bu gün de, sabah da öyrənilməli, onun əsas məhiyyəti dərk edilməlidir. Bu zəngin irs müstəqil Azerbaycan dövlətinin sütunudur. Məhz bu möhkəm sütunlar üzərində ucalan müasir Azerbaycan güclü ola bilmişdir. Bu gün içtimai həyatımızda elə bir sahə tapmaq mümkün deyil ki, orada Heydər Əliyevin hərəkəti duyulmasın. Ulu öndərimizin hələ neçə il bundan əvvəl uzaqgörənlilik müəyyənəldirdiyi, konseptual əsaslarını yaratdığı xarici və daxili siyaset kursu, milli neft strategiyası iniyədək elə də etdiyimiz bütün möhtəşəm nailiyyətlərin açarıdır desək, heç də sehv etmərik. Çünkü bunların təməlində ümummilli liderimiz, dünyasəviyyəli siyasetçi, dövlət xadimi Heydər Əliyev Azerbaycanın neinkin bugünkü, bundan sonrakı inkişafını da təmin etməyə qadir olan siyasi kursu, milli konsepsiyaları da yanır. Coxəsrlıq dövlətçilik tariximizdə müstəsna yeri olan Heydər Əliyev özünün zəngin siyasi fəaliyyəti sayesində ölkəmizin hərtərəfli inkişafı prosesinə təkan verərək, onu daimi yüksəliş yoluna çıxarmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyev Tanrıının Azerbaycan xalqının taleyinə bəxş etdiyi bir qismət, zamanında milletinin xilaskarı olmaq üçün göndərilən bir dahi insan iddi. Heydər Əliyev Azerbaycan xalqının yadlarında qurucu və xilaskar dövlət xadimi, milli lider və xalq mehbəbətini qazanan öndər kimi qalacaqdır. Dövləti xalqa, xalqı dövlətə bağlayan da bu qarşılıqlı inam və etibardır. Memarı və qurucusu ümummilli lider Heydər Əliyev olan müstəqil dövlətimiz bu gün ulu öndərimizin Azerbaycan xalqına ən böyük töhfəsidir.

Abbas NƏSİBOV,
Ədliyyə Nazirliyi Bakı şəhəri Pirallahi rayon
icra şöbəsinin rəisi, ədliyyə müşaviri.